

Forslag

til

Lov om ændring af lov om friskoler og private grundskoler m.v. og andre love på Undervisningsministeriets område

(Afgangsprøver i frie grundskoler, frie kostskoler og ungdomsskoler og optagelsesprøver til gymnasiale uddannelser m.v.)

§ 1

I lov om friskoler og private grundskoler m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 665 af 27. juni 2005, som ændret ved § 4 i lov nr. 592 af 24. juni 2005, lov nr. 1425 af 21. december 2005 og lov nr. 1426 af 21. december 2005, foretages følgende ændringer:

1. § 1, stk. 3, ophæves.

Stk. 4 bliver herefter stk. 3.

2. Efter § 8 indsættes:

»Kapitel 2 a

Afgangsprøver

§ 8 a. Eleverne på en fri grundskole, der giver undervisning på 9. klassetrin, aflægger folkeskolens afgangsprøver, medmindre skolen har meddelt Undervisningsministeriet, at den ikke afholder prøverne.

Stk. 2. Eleverne på en skole, der har meddelt Undervisningsministeriet, at den på grund af sit værdigrundlag ikke giver undervisning i kristendomskundskab, skal ikke aflægge prøve i dette fag, men i et andet fag, der udtrækkes inden for den humanistiske fagblok.

Stk. 3. En skole kan ved meddelelse herom til Undervisningsministeriet beslutte, at dens elever ved udtræk af prøve i historie aflægge prøve i dette fag ved afslutningen af 8. klasse i stedet for ved afslutningen af 9. klasse. Den anden prøve, som eleverne skal aflægge ved afslutningen af 9. klasse, udtrækkes inden for både den humanistiske og den naturfaglige fagblok.

Stk. 4. Eleverne på en skole, der har meddelt Undervisningsministeriet, at afholdelse af afgangsprøve i historie er uforeneligt med dens værdigrundlag, skal ikke aflægge prøve i dette fag, men i et andet fag, der udtrækkes inden for den humanistiske fagblok. Skolen skal årligt indsende dokumentation for, at undervisningen i historie er givet på et niveau, der leder frem mod skolens slutmål i historie.

Stk. 5. Eleverne på en skole, der har meddelt Undervisningsministeriet, at afholdelse af skriftlig afgangsprøve i historie er uforeneligt med dens værdigrundlag, skal ikke aflægge skriftlig prøve i historie, men i stedet mundtlig prøve i faget.

Stk. 6. En fri grundskole skal for sine elever afholde folkeskolens afgangsprøver, medmindre skolen har meddelt Undervisningsministeriet, at den ikke afholder prøverne. De regler om afgangsprøverne, der gælder for folkeskolen og dens elever, gælder tilsvarende for en fri grundskole og dens elever, jf. dog stk. 1-5.

Stk. 7. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om skolernes meddelelser og indsendelse af dokumentation efter stk. 1-5, herunder om tidsfrister herfor.

§ 8 b. Skolen skal på sin hjemmeside på internettet offentliggøre, om den tilbyder prøver efter § 8 a, herunder om den delvist er fritaget for prøveafholdelse efter § 8 a, stk. 2 - 5, og i forbindelse med indmeldelsen af børn i skolen orientere forældrene herom.

§ 8 c. Undervisningsministeren kan fratage en fri grundskole adgangen til at afholde folkeskolens afgangsprøver, hvis skolen ikke overholder bestemmelserne herom i § 8 a.«

3. I § 9, stk. 2, 1. pkt., indsættes efter »engelsk«: »og hvis skolen er omfattet af § 8 a, stk. 4, historie«.

4. I § 9, stk. 8, indsættes i 1. pkt., efter »standpunkt«: »i et eller flere fag«, og i 4. pkt., ændres »stk. 9« til: »stk. 10«.

5. I § 9 indsættes efter stk. 8 som nyt stykke:

»Stk. 9. Undervisningsministeren fører særskilt tilsyn med frie grundskoler, der giver undervisning på 9. klassetrin, og som ikke afholder folkeskolens afgangsprøver og med historieundervisningen på skoler, der er omfattet af § 8 a, stk. 4.«

Stk. 9-12 bliver herefter stk. 10-13.

6. I § 9, stk. 11, der bliver stk. 12, ændres »stk. 8 eller 10« til: »stk. 9 eller 11«.

7. I § 9, stk. 12, der bliver stk. 13, ændres »2, 5 og 9« til: »2, 5, 9 og 10«.

8. I § 9 b, stk. 1, ændres »stk. 9« til: »stk. 10«.

§ 2

I lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler (frie kostskoler), jf. lovbekendtgørelse nr. 870 af 19. august 2004, som ændret ved § 117 i lov nr. 428 af 6. juni 2005 og § 3 i lov nr. 592 af 24. juni 2005, foretages følgende ændringer:

1. § 2 affattes således:

»§ 2. Optager efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler elever, der er undervisningspligtige i henhold til folkeskoleloven, skal skolerne tilbyde disse elever en undervisning, der står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Skolen fastsætter for disse elever slutmål for de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, og for folkeskolens obligatoriske emner.

Stk. 2. Tilbyder skolen undervisning for elever på 8. klassetrin, fastsætter den for sådanne elever på 8. klassetrin mål for undervisningen i geografi, biologi og fysik/kemi (delmål).

Stk. 3. I det omfang skolen ikke har fastsat slutmål, jf. stk. 1, og delmål, jf. stk. 2, der står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen, gælder de slutmål, henholdsvis trinmål (Fælles Mål), der er fastsat for undervisning i folkeskolen.

Stk. 4. Har eleven modtaget en undervisning, der står mål med den obligatoriske undervisning i folkeskolens 10. klasse, jf. folkeskolelovens § 8, stk. 1-4, kan eleven indstille sig til folkeskolens afgangsprøve eller 10. klasse-prøve efter bestemmelserne i folkeskolelovens § 14 a.

Stk. 5. Skolen skal regelmæssigt underrette undervisningspligtige elever og deres forældre om sit syn på elevernes udbytte af skolegangen.

Stk. 6. Som led i undervisningen skal skolen mindst en gang årligt foretage evaluering af elevernes udbytte af undervisningen. Evalueringen danner grundlag for, at undervisningen tilrettelægges,

så den svarer til den enkelte elevs behov og forudsætninger med det formål, at eleven så vidt muligt tilegner sig de kundskaber og færdigheder, der følger af de fastsatte mål.

Stk. 7. Skolen skal regelmæssigt foretage en evaluering af skolens samlede undervisning og udarbejde en plan for opfølgning på evalueringen.

Stk. 8. Skolen skal offentliggøre sine indholdsplaner og resultatet af evaluering og opfølgningsplan på skolens hjemmeside på internettet.

Stk. 9. Skolerne giver de kommuner, hvor undervisningspligtige elever er tilmeldt folkeregistret, meddelelse om optagelse og kurssets varighed. Forlader disse elever skolen inden kurssets afslutning, eller opfylder de ikke undervisningspligten, skal skolerne underrette kommunerne herom. Det samme gælder, hvis skolen ophører med at modtage tilskud efter denne lov.

Stk. 10. Skolen kan tilbyde sine elever vejledning om valg af ungdomsuddannelse og erhverv i henhold til lov om vejledning om valg af uddannelse og erhverv. Vejledningen kan gives efter bestemmelserne i § 4, stk. 2 og 3, i lov om vejledning om valg af uddannelse og erhverv.«

2. Efter § 5 indsættes:

»Kapitel 1 a

Afgangsprøver

§ 5 a. Eleverne på en efterskole, husholdningsskole eller håndarbejdsskole, der giver undervisning på 9. klassetrin, aflægger folkeskolens afgangsprøver, medmindre skolen har meddelt Undervisningsministeriet, at den ikke afholder prøverne.

Stk. 2. Eleverne på en skole, der har meddelt Undervisningsministeriet, at den på grund af sit værdigrundlag ikke giver undervisning i kristendomskundskab, skal ikke aflægge prøve i dette fag, men i et andet fag, der udtrækkes inden for den humanistiske fagblok.

Stk. 3. Eleverne på en skole, der har meddelt Undervisningsministeriet, at afholdelse af afgangsprøve i historie er uforeneligt med dens værdigrundlag, skal ikke aflægge prøve i dette fag, men i et andet fag, der udtrækkes inden for den humanistiske fagblok. Skolen skal årligt indsende dokumentation for, at undervisningen i historie er givet på et niveau, der leder frem mod skolens slutmål i historie.

Stk. 4. Eleverne på en skole, der meddeler Undervisningsministeriet, at afholdelse af skriftlig afgangsprøve i historie er uforeneligt med dens værdigrundlag, skal ikke aflægge skriftlig prøve i historie, men i stedet mundtlig prøve i faget.

Stk. 5. En efterskole, husholdningsskole eller håndarbejdsskole skal for sine elever afholde folkeskolens afgangsprøver, medmindre skolen har meddelt Undervisningsministeriet, at den ikke afholder prøverne. De regler om afgangsprøverne, der gælder for folkeskolen og dens elever, gælder tilsvarende for en efterskole, husholdningsskole eller håndarbejdsskole og dens elever, jf. dog stk. 2-4.

Stk. 6. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om skolernes meddelelser og indsendelse af dokumentation efter stk. 1-4, herunder om tidsfrister herfor.

Stk. 7. Undervisningsministeren fører særskilt tilsyn med undervisningen på efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler, der giver undervisning på 9. klassetrin, og som ikke afholder folkeskolens afgangsprøver og med historieundervisningen på skoler, der er omfattet af stk. 3.

§ 5 b. Skolen skal på sin hjemmeside på internettet offentliggøre oplysning om, den er helt eller delvist er fritaget for prøveafholdelse efter § 5 a, og i forbindelse med indmeldelsen af børn i skolen orientere forældrene herom.

§ 5 c. Undervisningsministeren kan fratage en efterskole, husholdningsskole eller håndarbejdsskole adgangen til at afholde folkeskolens afgangsprøver, hvis skolen ikke overholder bestemmelserne herom i § 5 a«

3. I § 17, stk. 1, indsættes efter 2. pkt.:

»Efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler skal orientere forældre til undervisningspligtige elever om skolens værdigrundlag ved tilmeldingen til skolen.«

4. § 17, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Bestyrelsen godkender årligt en plan for skolens kursusvirksomhed (årsplanen) og en plan for indholdet af det enkelte kursus (indholdsplanen). Bestyrelsen kan bemyndige forstanderen til at godkende indholdsplanen.«

5. I § 17, stk. 3, ændres »kursus- og undervisningsplanerne« til: »års- og indholdsplanerne«.

§ 3

I lov om ungdomsskoler, jf. lovbekendtgørelse nr. 997 af 8. oktober 2004, foretages følgende ændring:

1. Efter § 3 indsættes:

»§ 3 a. Eleverne på en ungdomsskole, der giver heltidsundervisning på 9. klassetrin, aflægger folkeskolens afgangsprøver, medmindre skolen har meddelt Undervisningsministeriet, at den ikke afholder prøverne. Afgangsprøverne afholdes efter de regler herom, der gælder for folkeskolen og dens elever.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om ungdomsskolernes meddelelse efter stk. 1, 1. pkt., herunder om tidsfrister herfor samt om elevers adgang til fritagelse for deltagelse i afgangsprøver.

Stk. 3. Ungdomsskolen skal på sin hjemmeside på internettet offentliggøre oplysning om, hvorvidt den afholder folkeskolens afgangsprøver, jf. stk. 1, og orientere forældrene herom ved elevens tilmelding til skolen.«

§ 4

I lov nr. 95 af 18. februar 2004 om uddannelsen til studentereksamen (stx) (gymnasieloven), som ændret ved § 2 i lov nr. 590 af 24. juni 2005, foretages følgende ændring:

1. I § 6, stk. 2, indsættes som 2. pkt.:

»Ansøgere, der ikke har aflagt folkeskolens obligatoriske afgangsprøver, skal aflægge optagelsesprøve.«

§ 5

I lov nr. 96 af 18. februar 2004 om uddannelserne til højere handelseksamen (hhx) og højere teknisk eksamen (htx) foretages følgende ændring:

1. I § 5, stk. 2, indsættes som 2. pkt.:

»Ansøgere, der ikke har aflagt folkeskolens obligatoriske afgangsprøver, skal aflægge optagelsesprøve.«

§ 6

I lov nr. 97 af 18. februar 2004 om uddannelsen til højere forberedelseseksamen, som ændret ved § 4 i lov nr. 590 af 24. juni 2005, foretages følgende ændring:

1. I § 6, stk. 2, indsættes som 2. pkt.:

»Ansøgere, der i fagene dansk, engelsk og matematik (både mundtlig og skriftlig) ikke har aflagt 10. klasse-prøve og i fysik/kemi og 2. fremmedsprog (tysk eller fransk) ikke har aflagt enten folkeskolens afgangsprøve eller 10. klasse-prøve, skal aflægge optagelsesprøve.«

§ 7

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. august 2006. Den hidtil gældende § 1, stk. 3, i lov om friskoler og private grundskoler m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 665 af 27. juni 2005, og den hidtil gældende § 2, stk. 2, i lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler (frie kostskoler), jf. lovbekendtgørelse nr. 870 af 19. august 2004, forbliver i kraft for afviklingen af sygeprøver i prøveterminen december-januar 2006-07.

Stk. 2. Meddelelse til Undervisningsministeriet om, at en fri grundskole, en efterskole, en husholdningsskole, en håndarbejdsskole eller en ungdomsskole i forbindelse med heltidsundervisning ikke afholder folkeskolens afgangsprøver i sommeren 2007, skal være Undervisningsministeriet i hænde senest den 15. september 2006.

§ 8

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men § 4 og § 6 kan ved kongelig anordning sættes i kraft for Grønland med de afvigelser, som de særlige grønlandske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Baggrunden for lovforslaget

Lovforslaget er en opfølgning af lovforslag nr. L 101, forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen (Styrket evaluering og anvendelse af nationale test som pædagogisk redskab samt obligatoriske prøver m.v.), som undervisningsministeren fremsatte i Folketinget den 7. december 2005. For så vidt angår efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler er forslaget tillige en opfølgning på lov nr. 336 af 18. maj 2005 om ændring af lov om friskoler og private grundskoler m.v. (Skolernes frihed, mål med undervisningen, krav til bestyrelsesmedlemmer, lærere og tilsynsførende, herunder om danskkundskaber, samt tilsyn m.v.)

Lovforslag nr. L 101 indeholder bl.a. forslag om at indføre obligatoriske afgangsprøver ved afslutningen af undervisningen i 9. klasse i folkeskolen.

Der er på den baggrund efter regeringens opfattelse behov for også at udmønte princippet om obligatoriske afgangsprøver over for elever i frie grundskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler.

Regeringen finder imidlertid ikke at kravet om obligatoriske afgangsprøver ved afslutningen af 9. klasse bør gælde undtagelsesfrit for alle elever i alle frie grundskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler (de frie skoler), idet forbindelsen mellem prøver og praksis hos nogle skoler ville give en række bindinger, som ikke findes forenelige med disse skolers grundlæggende frihed til at tilrettelægge og give en undervisning, der er i overensstemmelse med deres overbevisning. Der er således allerede en del frie skoler, der af ideologiske og pædagogiske grunde har fravalgt at anvende folkeskolens afgangsprøver. Der er desuden en del frie skoler, der ikke udbyder 9. klasse. Denne frihed ønsker regeringen respekteret.

Lovforslaget indebærer derfor, at elever på frie skoler, dvs. frie grundskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler, der giver undervisning på 9. klassetrin, skal aflægge folkeskolens afgangsprøver, medmindre skolerne har meddelt Undervisningsministeriet, at de ikke afholder afgangsprøverne. Når forældre vælger, at deres børn skal opfylde undervisningspligten i en fri skole, der afholder folkeskolens afgangsprøver, må det følge heraf, at afgangsprøverne skal have samme niveau og omfang som prøven i folkeskolen. Derfor foreslås, at afgangsprøverne skal afholdes efter samme regler, som gælder for afgangsprøverne i folkeskolen og dens elever. Det foreslås dog, at det af hensyn til den enkelte frie skoles værdigrundlag indføres adgang til at vælge specielle prøveregler for historie.

For elever i ungdomsskolens heltidsundervisning finder regeringen, at der bør gælde tilsvarende regler om folkeskolens afgangsprøver som for elever i de frie skoler.

Ved lov nr. 336 af 18. maj 2005 om ændring af lov om friskoler og private grundskoler m.v. indførtes nye krav til frie grundskoler om fastlæggelse af slutmål og delmål, om udarbejdelse af undervisningsplaner, om evaluering af elevernes udbytte af undervisningen og af skolens samlede undervisning, om opfølgningsplaner og om offentliggørelse af slutmål på den enkelte skoles hjemmeside på internettet. Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at der i forbindelse med en kommende ændring af lov om frie kostskoler vil blive søgt indført tilsvarende bestemmelser for så vidt angår kurser på efterskoler, hvor eleverne opfylder deres undervisningspligt. Lovforslaget indeholder forslag om, hvordan de nye krav indføres på efterskolerne og husholdnings- og håndarbejdsskolerne.

En elev, der har aflagt de af folkeskolens afgangsprøver, der omfattes af de gymnasiale optagelseskrav, har efter de gældende regler et retskrav på at blive optaget i de treårige gymnasiale uddannelser (forudsat at eleven samtidig opfylder alle øvrige optagelsesbetingelser, der er fastsat i den gymnasiale optagelsesbekendtgørelse). En elev, der har aflagt 10. klasse-prøverne i dansk, matematik og engelsk samt efter valg folkeskolens afgangsprøver eller 10. klasse-prøver i fysik/kemi og 2. fremmedsprog, som er de prøver, der kræves for at blive optaget i hf, har efter de gældende regler et retskrav på at blive optaget (forudsat at eleven samtidig opfylder alle øvrige optagelsesbetingelser, der er fastsat i den gymnasiale optagelsesbekendtgørelse).

Den gældende gymnasiale optagelsesbekendtgørelse indeholder krav om bl.a., at ansøgere til gymnasiale ungdomsuddannelser skal have aflagt folkeskoleprøver i en række fag. Disse krav vil med hensyn til de treårige uddannelser blive tilpasset indførelsen af obligatoriske afgangsprøver, jf. lovforslag nr. L 101.

Som en konsekvens af forslaget i lovforslag nr. L 101 om indførelse af obligatoriske afgangsprøver ved afslutningen af undervisningen i 9. klasse i folkeskolen og forslaget i dette lovforslag om indførelse af regler om afgangsprøver i frie skoler, bør reglerne om optagelsesprøver i de treårige gymnasiale uddannelser (stx, hhx og htx) samtidig ændres, således at en ansøger, der ikke har aflagt folkeskolens obligatoriske afgangsprøver – fx fordi ansøgeren har gået på en prøvofri friskole - skal aflægge en optagelsesprøve. For at sikre, at der stilles ensartede krav til ansøgeren til hf, skærpes reglerne samtidig således, at optagelsesprøve bliver obligatorisk for en hf-ansøger, der ikke har aflagt de prøver, der kræves for at få retskrav på optagelse i hf.

I dag er det den ansøgte institutions eget skøn, om der er grund til, at en ansøger, der ikke opfylder optagelsesbetingelserne, skal aflægge optagelsesprøve, medmindre ansøgeren er indstillet til optagelsesprøve, og den ansøgte institution skønner, at ansøgeren ikke umiddelbart kan optages. Optagelsesbekendtgørelsen tilsigtes ikke ændret på dette punkt. Det skal desuden fremover ligesom efter de gældende regler være den ansøgte institutions egen beslutning, om der er grund til at tage andre ansøgere, der ikke opfylder optagelsesbetingelser, til optagelsesprøve. Dette gælder eksempelvis ansøgere, der ikke søger optagelse i umiddelbar forlængelse af 9. eller 10. klasse, men som i øvrigt opfylder optagelsesbetingelserne, herunder har aflagt folkeskolens obligatoriske afgangsprøver.

De ændringer af de gymnasiale optagelseskrav om obligatorisk optagelsesprøve, som der her fremsættes forslag om, bør gælde for såvel elever fra frie skoler, der ikke afholder folkeskolens afgangsprøver, som alle andre ansøgere, der ikke har aflagt folkeskolens obligatoriske afgangsprøver.

2. Gældende ret

2.1. Frie grundskoler

Efter § 1, stk. 3, i lov om friskoler og private grundskoler m.v. (friskoleloven), kan undervisningen på 8. og 9. klassetrin i en fri grundskole forberede til folkeskolens afgangsprøve. Undervisningsministeren kan meddele lederen ret til at afholde folkeskolens afgangsprøver i obligatoriske fag, tilbudsfag og valgfag efter de regler, der gælder for folkeskolen. Langt de fleste frie grundskoler tilbyder i dag deres elever folkeskolens afgangsprøver, hvor det ligesom i folkeskolen er frivilligt for eleverne, om de vil gå til prøve, og hvilke fag de eventuelt vil aflægge prøve i.

2.2. Efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler

Efter § 2, stk. 1, i lov om frie kostskoler skal efterskoler og husholdnings- og håndarbejdsskoler, der optager undervisningspligtige elever, tilbyde disse elever en undervisning, der står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen, og efter § 2, stk. 2, kan en elev indstille sig til folkeskolens afgangsprøver i fag, hvor eleven har modtaget en sådan undervisning, hvis skolen afholder prøverne i overensstemmelse med de regler, der gælder for folkeskolen. Det er således frivilligt for en skole, om og i hvilket omfang den vil afholde afgangsprøverne, ligesom det er frivilligt for den enkelte elev, om vedkommende vil indstille sig til en eller flere afgangsprøver. På tilsvarende måde kan en elev, der har modtaget en undervisning, der står mål med den obligatoriske undervisning i folkeskolens 10. klasse, indstille sig til folkeskolens afgangsprøve eller 10. klasse-prøve.

2.3. Ungdomsskoler

Efter § 3, stk. 1, i gældende lov om ungdomsskoler, skal ungdomsskoletilbuddet omfatte almen undervisning, prøveforberedende undervisning, specialundervisning og undervisning, der er særligt tilrettelagt for unge indvandrere i dansk sprog og danske samfundsforhold. Kommunalbestyrelsen kan efter § 3, stk. 2, beslutte, at ungdomsskoletilbuddet desuden skal omfatte undervisning i henholdsvis færdselslære og knallertkørsel, heltidsundervisning, andre aktiviteter, som er i overensstemmelse med ungdomsskolens formål kan indgå i kommunens samlede ungdomspolitik, undervisning i dansk som andetsprog for udlændinge mellem

18 og 25 år. Endvidere kan kommunalbestyrelsen beslutte, at ungdomsskoletilbuddet skal omfatte klub- og anden virksomhed.

En elev kan opfylde undervisningspligten efter 7. klassetrin ved deltagelse i heltidsundervisning i ungdomsskolen, jf. § 33, stk. 2, i folkeskoleloven. Heltidsundervisningen skal stå mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen, men undervisningen er ikke bundet af regler om deling på klassetrin, fagrække, læseplaner, timeopdeling mv. Undervisningen kan endvidere tilrettelægges svarende til folkeskolens 10. klasse. Undervisningen skal i så fald opfylde kravene til den obligatoriske undervisning i folkeskolens 10. klasse og give mulighed for, at eleven kan aflægge de tilhørende prøver.

2.4. Optagelsesprøver til gymnasiale uddannelser

Efter § 6 i lov om uddannelserne til studentereksamen (stx) optages ansøgere, der har afsluttet 9. klasse efter bestemmelserne i lov om folkeskolen eller gennemført en undervisning, der står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen, og som opfylder de krav, der er fastsat i medfør af bestemmelsens stk. 4 til forudgående undervisning og prøver, i det almene gymnasium i direkte forlængelse af 9. eller 10. klasse, medmindre den hidtidige skole eller Ungdommens Uddannelsesvejledning i tilknytning til ansøgerens uddannelsesplan har indstillet ansøgeren til optagelsesprøve. Øvrige ansøgere kan, eventuelt på grundlag af en optagelsesprøve, optages efter regler fastsat af undervisningsministeren.

Tilsvarende bestemmelser findes i § 5 i lov om uddannelserne til højere handelseksamen (hhx) og højere teknisk eksamen (htx) samt i § 6 i lov om uddannelsen til højere forberedelseseksamen (hf-loven), for så vidt angår den sidste lov dog med den forskel, at optagelse, bortset fra ganske få og særegne undtagelsestilfælde, alene kan finde sted efter 10. klasse.

I dag kan en ansøger, der ikke opfylder de gymnasiale optagelsesbetingelser, optages uden optagelsesprøve, hvis den ansøgte gymnasiale institutions leder konkret vurderer, at ansøgerens faglige kvalifikationer er tilstrækkeligt gode til optagelse. Hvis lederen derimod umiddelbart skønner, at ansøgeren ikke har tilstrækkeligt gode kvalifikationer, og ansøgeren er indstillet til optagelsesprøve, har ansøgeren krav på at komme til en optagelsesprøve.

3. Lovforslagets indhold

3.1. Frie grundskoler

Lovforslaget indebærer, at elever på frie skoler, dvs. frie grundskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler, der giver undervisning på 9. klassetrin, skal aflægge folkeskolens afgangsprøver, medmindre skolerne har meddelt Undervisningsministeriet, at de ikke afholder afgangsprøverne. Efter lovforslaget skal afgangsprøverne afholdes efter de regler herom, som gælder for folkeskolen og dens elever.

Det foreslås dog, at det af hensyn til den enkelte frie skoles værdigrundlag skal være muligt, at skolen ikke skal afholde afgangsprøve i historie, men i et andet fag inden for den humanistiske fagblok. Prøven bestemmes ved udtræk. Desuden foreslås, at det skal være muligt for en skole at vælge at afholde mundtlig prøve i historie i de tilfælde, hvor skriftlig historie udtrækkes som prøviefag.

I dag afsluttes historieundervisningen på nogle frie grundskoler allerede efter afslutningen af 8. klassetrin. Prøveordningen for de frie grundskoler vil efter lovforslaget blive tilpasset, så det gøres muligt for disse skoler at aflægge afgangsprøve i historie et år tidligere end i folkeskolen.

Forslaget indebærer, at eleverne på de skoler, der ikke giver undervisning i kristendomskundskab, skal til prøve i et andet fag inden for den humanistiske fagblok, hvis kristendomskundskab udtrækkes til prøve.

Forslaget indebærer, at elever på en skole, der afholder folkeskolens afgangsprøver, har pligt til at aflægge afgangsprøverne efter de regler, der gælder for elever i folkeskolen.

Efter lovforslaget skal det fremgå af en fri grundskoles hjemmeside på internettet, om den afholder folkeskolens afgangsprøver, om den afslutter historieundervisning efter 8. klasse, og om at den ikke afholder afgangsprøve i historie eller kristendomskundskab eller skriftlig afgangsprøve i historie. Desuden skal skolen efter forslaget ved indmeldelse af et barn i skolen orientere forældrene herom.

Undervisningsministeriet fører som en del af ministeriets tilsyn et målrettet tilsyn med udvalgte frie grundskoler, når der er særligt behov for at undersøge, om der er en sådan tvivl om, hvorvidt en eller flere skoler lever op til kravene i lovens § 1, stk. 2, at ministeriet bør iværksætte et yderligere tilsyn med denne eller disse skoler, jf. friskolelovens § 9, stk. 9. En målrettet tilsynsindsats fra ministeriets side over for en eller flere skoler kan endvidere være begrundet i et behov for at sikre, at en eller flere skoler opfylder lovens øvrige bestemmelser.

For de frie grundskoler, der har 9. klasse, men som efter bestemmelsen i lovforslaget ikke afholder folkeskolens afgangsprøver, vil der ikke være samme mulighed for at få et indblik i kvaliteten af skolens undervisning, som for de skoler, der afholder afgangsprøverne. Det foreslås derfor, at Undervisningsministeriet skal føre et særskilt tilsyn med disse skoler med henblik på at sikre elevernes fortsatte uddannelsesmuligheder efter grundskolen. Tilsynsindsatsen vil blandt andet omfatte undersøgelser af, om skolens elever aflægger prøve på en anden skole som privatist, elevernes uddannelsesfrekvens efter afsluttet 9. klasse, tilsynserklæringerne fra skolernes forældrevalgte eksterne tilsynsførende samt af de delmål, slutmål og undervisningsplaner, som skolerne er forpligtede til at udarbejde. For skoler, der ikke tilbyder afgangsprøve i historie, vil det særskilte tilsyn tage udgangspunkt i indsendt dokumentation for, at undervisningen i historie er givet på et niveau, der leder frem mod skolens slutmål i historie, og i det forældrevalgte, eksterne tilsyns vurdering af elevernes standpunkt i historie.

Efter lovforslaget kan undervisningsministeren fratage en fri grundskole adgangen til at afholde folkeskolens afgangsprøver, hvis skolen ikke overholder reglerne herom.

3.2. Frie kostskoler

Efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler har efter gældende lov ret til at afholde folkeskolens afgangsprøver. Med forslaget præciseres det, at afholdelse af prøverne skal ske efter samme regler som for folkeskolen, og det fastsættes, at elever skal aflægge prøverne efter de bestemmelser, der gælder for folkeskolen, når skolen afholder folkeskolens afgangsprøver. Skoler, der giver undervisning på 9. klassetrin, og som ikke vil afholde folkeskolens afgangsprøver, skal meddele dette til Undervisningsministeriet. Elever, der har modtaget en undervisning, der står mål med den obligatoriske undervisning i folkeskolens 10. klasse, kan uændret aflægge folkeskolens afgangsprøve eller 10. klasse-prøve efter 10. klasse. Det vil fortsat ikke være obligatorisk for en elev at aflægge prøver efter 10. klasse, selv om skolen afholder prøver.

Endvidere foreslås det, at efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler, der optager undervisningspligtige elever, skal oplyse, om de afholder folkeskolens afgangsprøve på skolens hjemmeside på internettet og endvidere oplyse forældre til børn, der er tilmeldt skolen og forældre til elever på skolen, om, hvorvidt skolen afholder folkeskolens afgangsprøver. Dette indebærer også orientering af forældrene, hvis en skole skifter status fra at være prøveafholdende til at være prøveafmeldt.

Efter gældende lov fører Undervisningsministeriet tilsyn med frie kostskoler, der modtager statstilskud, og ministeriet kan til brug for tilsynet indhente de nødvendige oplysninger. Tilsynet baseres bl.a. på indberetninger om afholdte afgangsprøver. For de efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler, der har 9. klasse, og som ikke afholder folkeskolens afgangsprøver, vil der ikke være samme mulighed for at få et indblik i kvaliteten af skolens undervisning, som for de skoler, der afholder afgangsprøverne. Det foreslås derfor, at Undervisningsministeriet skal føre særskilt tilsyn med disse skoler. Tilsynsindsatsen vil blandt andet omfatte undersøgelser af, om skolens elever aflægger prøve på en anden skole som privatist, elevernes uddannelsesfrekvens efter afsluttet 9. klasse, samt af de mål og indholdsplaner, som skolerne er forpligtede til at udarbejde. Giver undersøgelserne anledning hertil, kan tilsynsindsatsen også omfatte tilsynsbesøg på den enkelte skole. For skoler, der ikke tilbyder afgangsprøve i historie, vil det særskilte tilsyn tage udgangspunkt i indsendt dokumentation for, at undervisningen i historie er givet på et niveau, der leder frem mod skolens slutmål i historie.

Som for de frie grundskoler stilles der forslag om, at undervisningsministeren kan fratage en efterskole, husholdningsskole eller håndarbejdsskole adgangen til at afholde folkeskolens afgangsprøver, hvis skolen ikke overholder reglerne herom.

Endvidere foreslås det, at skolen skal oplyse forældre til undervisningspligtige elever om skolens værdigrundlag ved tilmeldingen til skolen.

Herudover stilles en række forslag, som opfølgning på lov nr. 336 af 18. maj 2005 om ændring af lov om friskoler og private grundskoler m.v., hvorved der bl.a. indførtes nye krav til frie grundskoler om fastlæggelse af slutmål og delmål, om udarbejdelse af undervisningsplaner, om evaluering af elevernes udbytte af undervisningen og af skolens samlede undervisning, om opfølgningsplaner og om offentliggørelse af slutmål på den enkelte skoles hjemmeside på internettet. Tilsvarende krav foreslås indført på efterskolerne og husholdnings- og håndarbejdsskolerne.

Af den gældende lov om frie kostskoler fremgår alene, at efterskolerne, husholdningsskolerne og håndarbejdsskolerne undervisning skal stå mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen, hvis skolen optager undervisningspligtige elever. Det foreslås for det første, at skolen for disse elever fastsætter slutmål for de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, og for folkeskolens obligatoriske emner. Endvidere foreslås det, at en skole, der tilbyder undervisning til elever på 8. klassestrin, skal fastsætte mål for undervisningen på 8. klassestrin i geografi, biologi og fysik/kemi (delmål). Som for frie grundskoler foreslås det, at de slut- og trinnål, der er fastsat for undervisning i folkeskolen, skal gælde, i det omfang skolen ikke har fastsat slutmål og delmål, der står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

For at understrege at kravet til frie kostskolers beskrivelse af deres kursustilbud omfatter elementer, som ikke indgår i de frie grundskolers undervisningsplaner, foreslås det for det andet, at betegnelsen undervisningsplan ændres til indholdsplan. Herved understreges det, at indholdsplanen for en fri kostskole ikke kun skal indeholde fagbeskrivelser, men også skal omfatte samværet og skolens øvrige pædagogiske virksomhed. Den ændrede sprogbrug vil også omfatte folkehøjskolerne. Forslaget om fastsættelse af slutmål og delmål berører ikke fagbeskrivelserne m.v., der skal fremgå af indholdsplanen.

For det tredje stilles forslag om, at en skole regelmæssigt skal underrette undervisningspligtige elever og deres forældre om sit syn på elevernes udbytte af skolegangen.

For det fjerde stilles forslag om, at skolen løbende skal evaluere elevernes udbytte med henblik på undervisningens tilrettelæggelse i overensstemmelse med elevens behov og forudsætninger i forhold til de fastsatte mål.

For det femte foreslås fastsat krav om, at skolerne skal foretage en evaluering af deres samlede undervisning og udarbejde en plan for opfølgningen.

Endelig stilles forslag om, at en skole skal offentliggøre sine indholdsplaner og resultatet af evaluering og opfølgningsplan på skolens hjemmeside på internettet.

For skolerne vil kravene betyde, at ledelse og lærere i højere grad får mulighed for at reflektere over praksis. Det vil gælde både i forhold til tilrettelæggelsen af undervisningen, i forhold til evalueringen af den samlede undervisning og i forhold til evalueringen af undervisningen af den enkelte elev. Det vil samlet set give en øget bevidsthed om undervisningens faglige, pædagogiske og organisatoriske indhold.

For elever og forældre vil de nye krav give mulighed for en større indsigt i indholdet og kvaliteten af den undervisning, der finder sted på skolen. Det vil gælde både ved tilgængeligheden af skolens overvejelser om og planer for undervisningen og den løbende kontakt mellem skole, elev og forældre om elevens udbytte af skolegangen.

3.3. Ungdomsskoler

Ungdomsskoler har efter gældende lov ret til at afholde folkeskolens afgangsprøver og 10. klasse-prøver. Efter lovforslaget skal en ungdomsskole afholde folkeskolens afgangsprøver i forbindelse med heltidsundervisning, medmindre skolen har meddelt Undervisningsministeriet, at den ikke afholder prøverne. Afgangsprøverne afholdes efter de bestemmelser, der gælder for folkeskolen. Alle elever på de ungdomsskoler, der afholder folkeskolens afgangsprøver i forbindelse med heltidsundervisning, skal efter lovforslaget aflægge afgangsprøver efter samme bestemmelser, som gælder for elever i folkeskolen.

Det foreslås endvidere, at undervisningsministeren kan fastsætte regler om ungdomsskolens meddelelse om, at den ikke afholder folkeskolens afgangsprøver, herunder tidsfrister samt visse elevers adgang til fritagelse for deltagelse i afgangsprøver.

Efter lovforslaget skal det fremgå af en ungdomsskoles hjemmeside på internettet, hvorvidt den afholder folkeskolens afgangsprøver. Desuden skal skolen efter forslaget ved indmeldelse af en elev i skolen orientere forældrene om, hvorvidt den afholder folkeskolens afgangsprøver.

3.4. Optagelsesprøver til gymnasiale uddannelser

Samt en konsekvens af forslaget i lovforslag nr. L 101 om indførelse af obligatoriske afgangsprøver ved afslutningen af undervisningen i 9. klasse i folkeskolen og de nye regler om afgangsprøver på frie skoler, der er indeholdt i dette lovforslag, foreslås reglerne om optagelsesprøver i de treårige gymnasiale uddannelser (stx, hhx og htx) samtidig ændret, således at en ansøger, der ikke har aflagt folkeskolens obligatoriske afgangsprøver, skal aflægge en optagelsesprøve.

Parallelt hermed foreslås indført obligatorisk optagelsesprøve for ansøgere til hf, der ikke har aflagt de 10. klasse-prøver, der kræves i dansk, matematik og engelsk, samt prøverne i fysik/kemi og tysk eller fransk, hvor ansøgerne kan vælge mellem folkeskolens afgangsprøve og 10. klasse-prøve.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner

Lovforslaget har ingen økonomiske og administrative konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Lovforslaget har ingen økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Visse ansøgere til gymnasiale uddannelser skal til optagelsesprøve.

7. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

9. Vurdering af konsekvenser af lovforslaget

	Positive konsekvenser/mindre udgifter (hvis ja, angiv omfang)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang)
Økonomiske og administrative konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Ingen	Ingen
Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Visse ansøgere til gymnasiale uddannelser skal til optagelsesprøve.
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen

10. Høring

Et lovudkast har været sendt til høring hos: Frie Grundskolers Fællesråd, Dansk Friskoleforening, Folkehøjskolernes Forening i Danmark, Foreningen af Husholdnings- og Håndarbejdsskoler, Foreningen af Frie Ungdoms- og Efterskoler, Ungdomsskolernes udviklingscenter (Us-centeret), Landsforeningen af ungdomsskoleledere, Landsforbundet af Voksen- og ungdomsundervisere, Gymnasieskolernes Rektorforening, Gymnasieskolernes Lærerforening, Handelsskolernes Forstander- og Inspektørforening, Danske Gymnasieelevers Sammenslutning, Landssammenslutningen af Kursusstuderende, Foreningen af skoleledere ved de tekniske skoler, Frie Grundskolers Lærerforening, Efterskolernes Lærerforening, Ernærings- og husholdningsøkonomforeningen, Danmarks Vejlederforening, Handelsskolernes Bestyrelsesforening, Efterskolernes Elevorganisation, Danmarks Evalueringsinstitut, CIRIUS, KL, Rigsrevisionen, Det Centrale Handicapråd og De Samvirkende Invalideorganisationer.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Lovforslaget er en konsekvens af forslaget i nr. 2.

Til nr. 2

Til § 8 a, stk. 1

Efter lovforslaget skal eleverne på en fri grundskole, der giver undervisning på 9. klassetrin, aflægge folkeskolens afgangsprøver, medmindre skolen meddeler Undervisningsministeriet, at den ikke afholder afgangsprøverne, jf. bemærkningerne til § 8 a, stk. 6.

Til § 8 a, stk. 2

De frie grundskoler har altid været anset for at have ret til at undlade at give kristendomsundervisning. Af hensyn til at lovforslaget ikke skal fratage en skole denne rettighed, foreslås, at elever på en skole, der meddeler Undervisningsministeriet, at den på grund af sit værdigrundlag ikke giver undervisning i kristendoms-kundskab, ikke skal aflægge prøve i faget, men i et andet fag inden for den humanistiske fagblok, som bestemmes ved udtræk.

Til § 8 a, stk. 3

I dag afsluttes undervisningen i historie på nogle frie grundskoler allerede efter afslutningen af 8. klassetrin. Efter lovforslaget kan en skole ved meddelelse herom til Undervisningsministeriet beslutte, at prøve i historie afholdes ved afslutningen af 8. klasse i stedet for ved afslutningen af 9. klasse. Den anden prøve, som eleverne i den pågældende klasse skal aflægge ved afslutningen af 9. klasse, udtrækkes inden for både den humanistiske og den naturfaglige fagblok. Den principielle fordeling, som for folkeskolen betyder, at den ene udtrukne prøve findes blandt humanistiske fag og den anden blandt naturfag, kan fraviges i disse tilfælde.

Til § 8 a, stk. 4 og 5

På en del frie grundskoler gennemføres undervisning i historie ud fra en holdning, der er grundlæggende forskellig i forhold til kravene til historieundervisningen i folkeskolen. Det gælder typisk for Grundtvig-Koldske friskoler. Faget kan indgå i forskellige sammenhænge, men det er sjældent tilrettelagt med henblik på en afslutning med prøve. Prøveafholdelse i historie ville for disse skoler indebære en tvungen revurdering

af skolernes værdigrundlag. Af hensyn til disse skoler og deres elever foreslås dels ,1) at eleverne på en skole, der meddeler Undervisningsministeriet, at afholdelse af afgangsprøve i historie er uforeneligt med dens værdigrundlag, ikke skal aflægge prøve i historie, men i et andet fag, der udtrækkes inden for den humanistiske fagblok, dels 2) at eleverne på en skole, der meddeler Undervisningsministeriet, at afholdelse af skriftlig afgangsprøve i historie er uforeneligt med dens værdigrundlag, ikke skal aflægge skriftlig prøve i historie, men i stedet mundtlig prøve i faget.

For skoler, der finder det uforeneligt med deres værdigrundlag, at eleverne skal aflægge prøve i historie, foreslås det, at skolen årligt skal indsende dokumentation for, at den historieundervisning, som skolen har givet, fører frem til skolens slutmål for faget historie. Dokumentationen skal vise, hvordan skolen har realiseret undervisningsplan, delmål og slutmål for faget. Det kan blandt andet ske gennem dokumentation for time-tallet i faget - uanset om det har optrådt som selvstændigt fag eller er indgået i undervisningen i andre fag eller emner - gennem eventuelle årsplaner for undervisningen i historie eller andre former for skriftlig dokumentation for, hvad undervisningen har omfattet.

Til § 8 a, stk. 6

Det følger af forslaget, at en fri grundskole skal afholde afgangsprøver i de fag, som dens elever skal aflægge prøve i. De regler, der gælder for folkeskolen og dens elever, jf. folkeskolelovens § 14, skal tilsvarende gælde for en fri grundskole og dens elever.

Efter forslag til ændring af lov om folkeskolen, lovforslag nr. L 101, der blev fremsat i Folketinget den 7. december 2005, skal der gælde følgende for folkeskolen og dens elever:

- Eleverne skal ved afslutningen af undervisningen i 9. klasse aflægge folkeskolens afgangsprøver, der kan gennemføres i fagene dansk, engelsk, kristendomskundskab, historie, samfundsfag, matematik, geografi, biologi, fysik/kemi og tilbudsfagene tysk og fransk.

- Prøverne vil være skriftlige eller mundtlige. I nogle fag vil der være én prøve, mens der i andre fag vil være to prøver, dvs. både en skriftlig og en mundtlig.

- Hver elev skal aflægge i alt syv prøver inden for de oven for nævnte fag. Alle elever skal aflægge to prøver i dansk og desuden en prøve i matematik, engelsk og fysik/kemi (bundne prøver). Alle elever vil skulle aflægge skriftlig prøve i dansk og matematik samt mundtlig prøve i dansk, engelsk og fysik/kemi. Herudover skal den enkelte elev aflægge to prøver, som udvælges ved udtræk inden for henholdsvis fagblokken naturfag og fagblokken humanistiske fag, bortset fra dansk, hvor alle elever skal aflægge såvel en mundtlig som en skriftlig prøve. Inddelingen i fagblokke fremgår af folkeskolelovens § 5, stk. 2. Tilbudsfagene tysk og fransk henhører under den humanistiske blok. Udtrækningen vil blive foretaget af Undervisningsministeriet. Undervisningsministeren er bemyndiget til at bestemme, hvilke fag der skal indgå i udtrækket. Såfremt tilbudsfaget tysk eller fransk udtrækkes, skal elever, der ikke har valgt tilbudsfaget, aflægge en anden prøve inden for den humanistiske fagblok. Det samme gælder for elever, der er fritaget for faget kristendomskundskab, og derfor ikke har fulgt undervisningen heri. Disse prøver bestemmes også ved udtræk.

- Eleverne kan ved afslutningen af undervisningen i 9. klasse - ud over obligatoriske prøviefag – frivilligt indstille sig til folkeskolens afgangsprøver i valgfag, hvor eleven har fulgt undervisningen. Det drejer sig om fransk/tysk, håndarbejde, sløjd og hjemkundskab.

- Prøverne i håndarbejde, sløjd og hjemkundskab kan gennemføres ved afslutningen af 8. klassetrin. Skolelederen beslutter dette efter vurdering af, om eleverne ved afslutningen af 8. klassetrin har fulgt undervisningen i et omfang, således at prøvekravene i faget kan opfyldes.

- Bedømmelsen af de skriftlige prøver foretages af to censorer uden involvering af faglæreren, idet bedømmelsen foretages af en statsligt beskikket og finansieret censor samt af et kommunalt forhåndsudpeget censorkorps. Det indebærer, at den lærer, eleven har haft i faget, ikke skal bedømme besvarelsene.

- Undervisningsministeren fastsætter tidspunkterne for, hvornår prøverne afholdes. Hvis skolen vælger at afvikle prøver i december-januar prøveterminen, og dermed har afsluttet undervisningen i det pågældende fag, skal skolen være opmærksom på, at elever, som bliver optaget på skolen til undervisning i 9. klasse efter prøveafviklingen, skal have undervisning i faget, eventuelt i form af supplerende undervisning, jf. folkesko-

lelovens § 5, stk. 6, og skolen skal sikre, at eleven kan og skal gå til prøve i faget ved sommerprøveterminen. Det samme gælder elever, som er optaget på skolen i løbet af efteråret og derved ikke har haft mulighed for at følge undervisningen i samme omfang som klassens øvrige elever.

- Afgangsprøverne vil blive bedømt med en karakter.

- Undervisningsministeren er bemyndiget til at fastsætte regler om, at visse elever efter skolelederens bestemmelse kan aflægge prøver på særlige vilkår.

- Undervisningsministeren er i lovforslag nr. L 101 foreslået bemyndiget til at fastsætte regler om, at visse elever kan fritages for at aflægge folkeskolens afgangsprøver. Den foreslåede § 8 a, stk. 6, vil betyde, at sådanne fritagelsesregler for visse elever også vil omfatte tilsvarende elever i frie grundskoler. Der påtænkes fastsat regler om, at skolens leder i særlige tilfælde kan beslutte, at elever, for hvem prøveaflæggelsen ikke skønnes hensigtsmæssig, vil kunne fritages. Her tænkes eksempelvis på fritagelse af elever med multiple funktionsnedsættelser uden verbalt sprog, elever med svære generelle indlæringsvanskeligheder og elever, der lige er ankommet til Danmark, og som ikke taler eller forstår dansk i et omfang, så deltagelse giver mening. Det er hensigten, at prøvefritagelsen vil kunne omfatte én eller flere eller alle afgangsprøverne. I forbindelse med udarbejdelsen af den bekendtgørelse, der skal regulere adgangen til at blive fritaget for folkeskolens afgangsprøver, vil spørgsmålet om afgrænsningen af fritagelsesadgangen blive drøftet med De Samvirkende Invalideorganisationer. Prøvefritagelsen sker efter samråd med forældrene, og således at der samtidig tages stilling til, hvordan elevens udbytte af undervisningen evalueres på anden vis. Det kan fx ske gennem en lokalt fastsat prøve, der er tilpasset en eller flere elever, ved en skriftlig udtalelse eller ved frivillig aflæggelse af én eller flere af folkeskolens afgangsprøver.

Til § 8 a, stk. 7

Det foreslås, at undervisningsministeren får bemyndigelse til at fastsætte regler om en fri grundskoles meddelelse til Undervisningsministeriet om, hvorvidt dens elever vil være helt eller delvist fritaget for at aflægge folkeskolens afgangsprøver. Det foreslås også, at ministeren kan fastsætte regler om indsendelse af dokumentation i henhold til § 8 a, stk. 4. Af hensyn til, at eleverne og deres forældre i god tid skal kunne vide, hvilke prøver eleverne i givet fald skal aflægge, påtænkes bemyndigelsen anvendt til at fastsætte en frist, hvorefter meddelelsen skal være modtaget i Undervisningsministeriet inden begyndelsen af det skoleår, for hvilke den skal have virkning. Oplysningerne tjener blandt andet eksamensadministrative formål, og de indgår som en del af grundlaget for ministeriets tilsyn, jf. bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 5.

For så vidt angår dokumentation for skolens historieundervisning, jf. § 8 a, stk. 4, foreslås det, at skolen inden udgangen af skoleåret for eleverne på 9. klassetrin skal indsende dokumentation for, at den historieundervisning, som skolen har givet, fører frem til skolens slutmål for faget historie. Dokumentationen skal vise, hvordan skolen har realiseret undervisningsplan, delmål og slutmål for faget. Det kan blandt andet ske gennem dokumentation for timetallet i faget - uanset om det har optrådt som selvstændigt fag eller er indgået i undervisningen i andre fag eller emner - gennem eventuelle årsplaner for undervisningen i historie eller andre former for skriftlig dokumentation for, hvad undervisningen har omfattet.

Til § 8 b

Efter lovforslaget skal det fremgå af en fri grundskoles hjemmeside på internettet, om den afholder folkeskolens afgangsprøver, om den afslutter historieundervisning efter 8. klasse, og om den ikke afholder afgangsprøve i historie eller kristendomskundskab eller skriftlig afgangsprøve i historie. En fri grundskole skal også i forbindelse med indmeldelse af et barn i skolen orientere forældrene herom.

De frie grundskoler er omfattet af lov om gennemsigtighed og åbenhed i uddannelserne m.v. for så vidt angår undervisning og prøver, der gennemføres i henhold til bestemmelser i folkeskoleloven eller regler udstedt i medfør heraf. Derfor skal oplysninger om folkeskolens afgangsprøver og 10. klasse-prøver offentliggøres på skolernes hjemmeside på internettet.

Til § 8 c

Efter friskolelovens § 21, stk. 2, kan undervisningsministeren over for skoler, der ikke følger lovens bestemmelser, og regler og aftaler, der er fastsat eller indgået i henhold til loven, eller undervisningsministerens påbud, tilbageholde tilskud, lade tilskud bortfalde helt eller delvist og kræve tilskud tilbagebetalt helt eller delvis. Da disse økonomiske sanktioner kan være u hensigtsmæssige over for skoler, der ikke overholder reglerne om afholdelse af afgangsprøver, foreslås det, at undervisningsministeren kan fratage en skole adgangen til at afholde folkeskolens afgangsprøver, hvis skolen ikke overholder bestemmelserne derom i den foreslåede nye § 8 a i friskoleloven.

Hvis der er tale om mindre overtrædelser af reglerne, vil ministeriet kunne tilbageholde tilskuddet i henhold til friskolelovens § 21, stk. 2, indtil skolen har bragt forholdene i orden.

Til nr. 3

Efter den gældende lov, skal den eller de forældrevalgte eksterne tilsynsførende føre tilsyn med elevernes standpunkt i dansk, regning/matematik og engelsk. Lovforslaget indebærer, at den eller de forældrevalgte eksterne tilsynsførende tillige skal føre tilsyn med elevernes standpunkt i historie på de skoler, hvor eleverne enten ikke skal aflægge prøve i historie eller skriftlig prøve i historie. Hvis den eller de tilsynsførende skønner, at elevernes standpunkt i historie på disse skoler ikke står mål med, hvad der almindeligvis opnås i folkeskolen, skal de forholde sig efter bestemmelserne i den gældende § 9, stk. 8, jf. bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 4.

Til nr. 4

Med forslaget præciseres, at bestemmelserne om, hvordan de tilsynsførende skal forholde sig, hvis de skønner, at elevernes standpunkt ikke står mål med, hvad der almindeligvis opnås i folkeskolen, også gælder selv om det kun er i et af fagene dansk, regning/matematik, engelsk og historie på de skoler, hvor eleverne enten ikke skal aflægge prøve i historie eller skriftlig prøve i historie. De tilsynsførende skal efter gældende bestemmelse fastsætte en frist på mindst tre måneder til forbedring af forholdene. Hvis undervisningen derefter stadig findes mangelfuld, udfærdiger den eller de tilsynsførende en erklæring herom, som sendes til høring i forældrekrædsen og i skolens bestyrelse. Hvis den eller de tilsynsførende efter høringen fortsat finder undervisningen mangelfuld, indsendes en begrundet indberetning til Undervisningsministeriet.

Til nr. 5

Undervisningsministeriet fører som en del af ministeriets tilsyn et målrettet tilsyn med udvalgte frie grundskoler, når der er særligt behov for at undersøge, om der er en sådan tvivl om, hvorvidt en eller flere skoler lever op til kravene i lovens § 1, stk. 2, at ministeriet bør iværksætte et yderligere tilsyn med denne eller disse skoler, jf. friskolelovens § 9, stk. 9. En målrettet tilsynsindsats fra ministeriets side over for en eller flere skoler kan endvidere være begrundet i et behov for at sikre, at en eller flere skoler opfylder lovens øvrige bestemmelser.

For de frie grundskoler, der har 9. klasse, men som efter bestemmelsen i lovforslaget ikke afholder folkeskolens afgangsprøver, vil der ikke være samme mulighed for at få et indblik i kvaliteten af skolens undervisning, som for de skoler, der afholder afgangsprøverne. Tilsvarende gælder om historieundervisningen på de skoler, der afholder folkeskolens afgangsprøver, men som ikke afholder prøve i historie. Det foreslås derfor, at Undervisningsministeriet skal føre et særskilt tilsyn med disse skoler med henblik på at sikre elevernes fortsatte uddannelsesmuligheder efter grundskolen. Tilsynsindsatsen vil blandt andet omfatte undersøgelser af, om skolens elever aflægger prøve på en anden skole som privatist, elevernes uddannelsesfrekvens efter afsluttet 9. klasse, tilsynserklæringerne fra skolernes forældrevalgte eksterne tilsynsførende samt af de delmål, slutmål og undervisningsplaner, som skolerne er forpligtede til at udarbejde. For skoler, der ikke tilbyder afgangsprøve i historie, vil det særskilte tilsyn tage udgangspunkt i indsendt dokumentation for, at undervisningen i historie er givet på et niveau, der leder frem mod skolens slutmål i historie, og i det forældrevalgte, eksterne tilsyns vurdering af elevernes standpunkt i historie.

Giver undersøgelserne anledning hertil, kan tilsynsindsatsen også omfatte tilsynsbesøg, anmeldt eller uanmeldt, på den enkelte skole.

Ministeriets tilsyn har således ikke samme indhold, omfang og formål som forældrenes tilsyn eller det forældrevalgte, eksterne tilsyn, og træder ikke i stedet for disse tilsyn.

Til nr. 6 og 8

Forslagene er konsekvenser af forslaget i § 1, nr. 5.

Til nr. 7

Forslaget indebærer, at en fri grundskole på begæring skal udlevere de oplysninger til Undervisningsministeriet, som ministeriet finder har betydning for førelse af det særskilte tilsyn, jf. forslaget i § 1, nr. 5.

Til § 2

Til nr. 1

Til § 2, stk. 1

Bestemmelsen i 1. pkt. er en uændret videreførelse af gældende § 2, stk. 1.

Efter forslaget skal skolerne selv fastsætte slutmål for de fagområder, som folkeskolens obligatoriske fag og emner naturligt kan opdeles i.

Slutmålene er skolens undervisningsmæssige pejlemærker. Uanset hvordan skolen tilrettelægger sin undervisning, skal den formulere, hvilke kundskaber og færdigheder skolens undervisning leder eleverne frem mod inden for det enkelte fag/fagområde eller emne.

Skolen skal fastsætte slutmål for de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i. Det drejer sig om de humanistiske fag, naturfag og de praktiske/musiske fag. Skolen kan også vælge at fastsætte slutmål for de enkelte fag, som den underviser i, eller for flere fag under ét, hvis skolen har tilrettelagt tværfaglig undervisning. For at skolens undervisning står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen, vil det være en forudsætning, at de slutmål, skolen fastsætter for sin undervisning, som minimum står mål med de slutmål, der gælder for folkeskolens obligatoriske fag og emner. Det skal herunder være muligt i et evt. tilsyn at vurdere, om slutmålene er beskrevet på en sådan måde og med et sådant indhold, at det sandsynliggøres, at de står mål med de slutmål, der er fastsat for folkeskolens undervisning.

Der er i loven ikke noget krav om, at folkeskolens obligatoriske fag og emner direkte skal kunne identificeres på skolens skema ved navns nævnelser. Fagene og emnerne kan f.eks. indgå i tværfaglige undervisningsforløb, projektorienteret undervisning mv. Derfor er der med forslaget ikke fastsat krav om, at skolerne skal udarbejde særskilte mål for hvert enkelt fag eller emne, der er obligatorisk i folkeskolen i relation til elevernes klassetrin.

Til § 2, stk. 2

På tilsvarende måde som for slutmålene, skal en efterskole, der giver undervisning på 8. klassetrin, for disse elever fastsætte mål for undervisningen på 8. klassetrin i geografi, biologi og fysik/kemi, som står mål med de tilsvarende trinmål for folkeskolens undervisning. Delmålene skal beskrives, så det er muligt at vurdere dem sammenholdt med de tilsvarende trinmål, der gælder for undervisningen i folkeskolen.

Til § 2, stk. 3

Hvis de slutmål og delmål, skolen skal udarbejde for sin undervisning, ikke lader sig vurdere eller vurderes ikke at stå mål med de slutmål og trinmål, der gælder for folkeskolen, er det folkeskolens Fælles Mål, der gælder for skolens undervisning.

Med den foreslåede bestemmelse vil Undervisningsministeriet i sit tilsyn kunne træffe afgørelse om, at folkeskolens slut- og trinmål gælder for en efterskole, en husholdningsskole eller en håndarbejdsskole. En så-

dan afgørelse vil herefter gælde for skolen, indtil skolen måtte have fastsat slut- og delmål, som står mål med folkeskolens slut- og trinmål, og ministeriet har truffet afgørelse om, at dette er tilfældet.

Til § 2, stk. 4

Forslaget er indholdsmæssigt identisk med den gældende bestemmelse i § 2, stk. 2, om afholdelse af prøve efter 10. klasse.

Til § 2, stk. 5 og 6

Forslaget indeholder krav om, at skolen regelmæssigt underretter elever og forældre om elevens udbytte af skolegangen, at skolen foretager en løbende evaluering af den enkelte elevs udbytte af undervisningen, og at skolen regelmæssigt evaluerer den samlede undervisning samt udarbejder en plan for opfølgning af evalueringen.

Forslaget berører ikke skolernes frihed til selv at vælge form eller metode, når det drejer sig om den løbende evaluering. Endvidere ændrer forslaget ikke på kravet til skolernes selvevaluering.

Resultaterne af den løbende interne evaluering skal dels tjene som grundlag for skolens tilpasning af undervisningen til den enkelte elev, dels bruges til at underrette eleven og dennes forældre om elevens udbytte af undervisningen. Dialogen med forældrene vil således kunne indeholde en mere præcis angivelse af elevens standpunkt samt en afdækning af behovet for en eventuel støtte fra skolens og/eller hjemmets side inden for nærmere definerede fagområder.

I forhold til formidlingen af evalueringen ligger der her en mulighed for skolerne til at styrke både den interne dialog omkring eleverne og dialogen mellem elever/forældre og skole. Det vil være hensigtsmæssigt i videst mulig omfang at lade eleven medvirke aktivt i denne proces og i formidlingen af evalueringen. Dialogen vil kunne medvirke til, at der kan ske en mere præcis afdækning af et evt. behov for støtte fra skolens og/eller hjemmets side inden for nærmere definerede fagområder.

Forslaget ændrer ikke ved skolernes frihed til selv at tilrettelægge og organisere undervisningen ud fra det selvvalgte værdigrundlag og pædagogiske principper. Forslaget stiller imidlertid krav om, at den enkelte skole systematisk arbejder med og reflekterer over sin måde at tilrettelægge undervisningen på, baggrunden herfor, samt om indsatsen fører hen imod de krav, som loven stiller.

Forslaget om, at skolerne regelmæssigt skal underrette eleverne og forældrene til undervisningspligtige elever om sit syn på elevernes udbytte af skolegangen, indebærer, at der løbende og som en integreret del af undervisningen skal foretages en alsidig evaluering af den enkelte elevs udbytte af undervisningen.

Denne evaluering ligger ud over den evaluering, som kommer til udtryk i standpunktskarakterer og eventuelle prøvekarakterer i de ældste klasser, og den erstatter ikke lovens krav til skolernes selvevaluering.

Formålet med en sådan evaluering er at informere elever, forældre og lærere om, i hvilket omfang undervisningen har givet det forventede resultat. Der vil herved blive sat fokus på, om undervisningen har haft en tilstrækkelig differentieringsgrad, således at den opfylder den enkelte elevs behov og på vejledning af den enkelte elev.

Til § 2, stk. 7

Forslaget indebærer, at skolerne mindst en gang årligt skal foretage en evaluering af skolens samlede undervisning og udarbejde en plan for opfølgningen på evalueringen. Forslaget skal ses i sammenhæng både med bestemmelsen i § 2, stk. 6, om den løbende evaluering af elevernes udbytte af undervisningen, og med bestemmelsen i § 2, stk. 1, om, at skolens undervisning skal stå mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. En sådan evaluering af skolens samlede undervisning vil skulle være med til at tydeliggøre og sikre, at undervisningen i de enkelte fag og fagområder for de undervisningspligtige elever udgør den ønskede sammenhæng for eleverne på det enkelte klasse- eller alderstrin og for udviklingen i fagenes indhold frem mod opfyldelsen af undervisningspligten.

Skolerne bestemmer selv, hvilke evalueringsformer og metoder der vil være hensigtsmæssige i forhold til fag, undervisningens tilrettelæggelse, klassetrin mv. Evaluering kan gennemføres på forskellige måder og skifte fra gang til gang. Mange skoler har allerede lang tids erfaring med flere former og metoder, f.eks. test/prøver, iagttagelse, samtale spørgeskema, logbog og portfolio. Skolen fastsætter selv formen på opfølgingsplanen.

Evalueringen bør, hver gang den afholdes, i det mindste forholde sig til, hvorvidt skolens undervisning lever op til indholdet i de indholdsplaner, som skolen selv har udarbejdet for de forskellige kurser, hvor der er optaget undervisningspligtige elever, samt inddrage opfølgningen af den foregående evaluering.

Evalueringen skal efter forslaget foretages mindst 1 gang årligt for at sikre, at erfaringer fra alle elevers deltagelse i et kursus inddrages i skolens planlægning af kommende kursustilbud for undervisningspligtige elever.

Til § 2, stk. 8

Forslaget om, at skolen skal offentliggøre sine slutmål, delmål, undervisningsplaner og resultatet af evaluering og opfølgingsplan på skolen hjemmeside på internettet, giver en generel åbenhed over for offentligheden, herunder forældrene, der herved får indsigt i skolens virksomhed. Bestemmelsen vil endvidere bestyrke ministeriets grundlag for at varetage sin tilsynsopgave. Der vil ikke med den foreslåede bestemmelse kunne offentliggøres oplysninger om enkelte personers private forhold.

Til § 2, stk. 9 og 10

Bestemmelserne er identiske med gældende lovs § 2, stk. 3 og 4.

Til nr. 2

Til § 5 a, stk. 1-6, § 5 b og § 5 c.

Forslaget er identisk med det i § 1, nr. 2 stillede forslag. Dog foreslås ingen særlig bestemmelse om historieprøve efter 8. klasse, som foreslået for frie grundskoler. En sådan bestemmelse er ikke relevant for efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler. Der henvises til bemærkningerne til § 1, nr. 2.

Til § 5 a, stk. 7.

Med forslaget indføres en pligt for Undervisningsministeriet til at føre et særskilt tilsyn med de efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler, som har 9. klasse, men som ikke afholder folkeskolens afgangsprøver. Ministeriet skal også føre særskilt tilsyn med historieundervisningen på de skoler, der afholder afgangsprøver, men ikke afholder prøve i historie. Forslaget stilles for at ministeriet kan få bedre indblik i kvaliteten af undervisningen, idet der for disse skoler ikke vil foreligge indberetninger om afgangsprøverne og prøveafholdelsen. Tilsynsindsatsen vil bl.a. omfatte undersøgelse af, om skolens elever aflægger prøve på andre skoler som privatister, om elevernes uddannelsesfrekvens efter afsluttet 9. klasse, og de mål og indholdsplaner, som skolen er forpligtet til at udarbejde. Der foreslås indført et tilsvarende tilsyn på de frie grundskoler, jf. det til § 1, nr. 5 anførte. For skoler, der ikke tilbyder afgangsprøve i historie, vil det særskilt tilsyn tage udgangspunkt i indsendt dokumentation for, at undervisningen i historie er givet på et niveau, der fører frem mod skolens slutmål i historie.

Til nr. 3

Efter gældende lov skal en fri kostskole oplyse sit værdigrundlag til enhver, der beder om det. Med forslaget indføres en pligt for efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler, der optager undervisningspligtige elever, til at orientere forældre til undervisningspligtige elever herom ved tilmeldingen til skolen. Forslaget indebærer en harmonisering i forhold til de frie grundskoler.

Til nr. 4 og 5

Forslagene er afledt af forslagene under § 2, nr. 1. Forslagene indeholder ikke indholdsmæssige ændringer af de pågældende bestemmelser. Forslagene stilles for at tilvejebringe en mere korrekt og entydig sprogbrug i forhold til andre dele af uddannelsessystemet, herunder friskoler og private grundskoler.

Til § 3

Til nr. 1

Efter forslaget skal en ungdomsskole afholde folkeskolens afgangsprøver i forbindelse med heltidsundervisningen, medmindre skolen har meddelt Undervisningsministeriet, at den ikke afholder prøverne. Afgangsprøverne afholdes efter de regler herom, som gælder for folkeskolen og dens elever. Det foreslås endvidere, at undervisningsministeren kan fastsætte regler om ungdomsskolernes meddelelse om, at de ikke afholder folkeskolens afgangsprøver herunder tidsfrister herfor. Forslaget om regelfastsættelsen vedrørende ungdomsskolernes meddelelse om, at de ikke afholder afgangsprøver, tjener bl.a. eksamensadministrative hensyn.

Undervisningsministeren foreslås også bemyndiget til at fastsætte regler om, at visse elever i ungdomsskolens heltidsundervisning kan fritages for at aflægge folkeskolens afgangsprøver.

Det kan fx dreje sig om de ganske få elever, der på grund af omfattende personlige eller sociale vanskeligheder ikke har modtaget aldersvarende undervisning i meget lange perioder, og som kun har modtaget eller deltaget i ungdomsskolens heltidsundervisning i en så kort periode, at det trods omfattende indsats og særligt tilrettelagt undervisning ikke har været muligt at bringe elevens faglige udvikling op på et aldersvarende niveau. Prøvefritagelsen sker på baggrund af en pædagogisk psykologisk vurdering og forslag om fritagelse og efter samråd med forældrene. Om bestemmelserne vedrørende andre fritagelsesgrunde henvises til det anførte i lovforslag nr. L 101 om undervisningsministerens bemyndigelse til at fastsætte regler om, at visse elever kan fritages for at aflægge folkeskolens afgangsprøver.

Hvis en elev fritages, skal der samtidig tages stilling til, hvordan elevens udbytte af undervisningen evalueres på anden vis. Det kan fx ske gennem en lokalt fastsat prøve, der er tilpasset en eller flere elever, eller det kan ske ved en skriftlig udtalelse. Endvidere udarbejdes der en plan for elevens videre uddannelsesforløb. Planen kan rette sig mod, at eleven i det efterfølgende skoleår kan aflægge folkeskolens afgangsprøve. Elever i ungdomsskolens heltidsundervisning har endvidere mulighed for at aflægge prøven på særlige vilkår og eventuelt helt fritages efter samme regler, som er gældende for elever i folkeskolen. Det foreslås, at undervisningsministeren bemyndiges til at fastsætte regler herom.

I henhold til lov om gennemsigtighed og åbenhed m.v. skal en ungdomsskole, der tilbyder undervisning, som er reguleret ved lov eller i henhold til lov, offentliggøre sit værdigrundlag på internettet. Det foreslås, at denne pligt suppleres med en generel pligt til på internettet at oplyse om, hvorvidt skolen afholder folkeskolens afgangsprøver i forbindelse med heltidsundervisning og oplyse forældrene herom ved indmeldelsen på skolen.

Til §§ 4 og 5

Med lovforslaget ændres reglerne om optagelsesprøver i de treårige gymnasiale uddannelser (stx, hhx og htx), således at en ansøger, der ikke har aflagt folkeskolens obligatoriske afgangsprøver, skal aflægge en optagelsesprøve på den ansøgte institution. Denne ændring foreslås som en konsekvens af forslaget i lovforslag nr. L 101 om indførelse af obligatoriske afgangsprøver ved afslutningen af undervisningen i 9. klasse i folkeskolen og de nye bestemmelser om afgangsprøver i frie skoler.

Kravet om obligatorisk aflæggelse af optagelsesprøve foreslås alene at skulle gælde ansøgere, der ikke har aflagt folkeskolens obligatoriske afgangsprøver. For så vidt angår ansøgere, der af andre årsager ikke opfylder de gymnasiale optagelsesbetingelser (fx ikke ansøger direkte efter afsluttet folkeskoleforløb eller er indstillet til optagelsesprøve), skal det som hidtil være den ansøgte gymnasiale institutions leder, der konkret vurderer, om der er behov for at afholde en optagelsesprøve. En sådan ansøger skal fortsat kunne optages uden optagelsesprøve, hvis den ansøgte gymnasiale institutions leder konkret vurderer, at ansøgerens faglige

kvalifikationer er tilstrækkeligt gode til optagelse. Hvis lederen derimod umiddelbart skønner, at ansøgeren ikke har tilstrækkeligt gode kvalifikationer, og ansøgeren er indstillet til optagelsesprøve, har ansøgeren ligesom i dag fremover krav på at komme til en optagelsesprøve.

En optagelsesprøve består i dag af op til tre delprøver i fagene dansk, engelsk, tysk, fransk, fysik, kemi eller matematik. Hver prøve er af ca. 20 minutters varighed og gennemføres under medvirken af lærere fra den gymnasiale institution.

Fremover skal optagelsesprøven afholdes i fagene dansk, engelsk og matematik samt i fysik/kemi og tysk eller fransk. Der skal altid aflægges prøve i dansk, engelsk og matematik. Derudover skal der aflægges prøve i fysik/kemi eller tysk henholdsvis fransk efter den optagende skoles bestemmelse. Resultatet af optagelsesprøven skal udgøre en væsentlig del af grundlaget for skolelederens beslutning om optagelse eller ikke optagelse.

Det ændrede gymnasiale optagelseskrav gælder såvel elever fra frie skoler, der ikke afholder folkeskolens afgangsprøver, som alle andre ansøgere, der ikke har aflagt folkeskolens obligatoriske afgangsprøver.

Til § 6

Kravet om obligatoriske, gymnasiale optagelsesprøver bør gælde alle de gymnasiale uddannelser. Kravet skal ikke gælde alene de treårige uddannelser til stx, hhx og htx, hvor adgangskravet er 9. klasse og dermed folkeskolens afgangsprøver, som med lovforslag nr. L 101 foreslås at blive obligatoriske, men også den toårige uddannelse til hf, hvor adgangsvejen er 10. klasse.

For så vidt angår det toårige hf indebærer det forlig, der den 28. maj 2003 blev indgået mellem alle Folketingets partier på nær Enhedslisten om gymnasireformen og den lovgivning, der er gennemført for at udmontere forliget, bl.a., at ansøgerne ligesom ansøgerne til de treårige uddannelser skal aflægge prøver i fem fag (dansk, matematik, engelsk, fysik/kemi og 2. fremmedsprog (tysk eller fransk), samt at prøverne i dansk, matematik og engelsk skal være 10. klasse-prøver, mens ansøgerne selv kan vælge, om de vil aflægge prøverne i fysik/kemi og 2. fremmedsprog som afgangsprøve (9. klasse-prøve) eller 10. klasse-prøve.

For at sikre parallelitet mellem kravet om obligatorisk optagelsesprøve for ansøgere til de treårige, gymnasiale uddannelser, som ikke har aflagt folkeskolens obligatoriske afgangsprøver, og ansøgere til det toårige hf, som ikke har aflagt de fem omtalte prøver, foreslås det, at de sidstnævnte ansøgere også bliver omfattet af et krav om obligatorisk optagelsesprøve. Det afgørende for, om den gymnasiale optagelsesprøve bliver obligatorisk for disse ansøgere, bliver, om ansøgerne har aflagt de fem omtalte prøver, som bl.a. indebærer krav om, at i alt fald prøverne i dansk, matematik og engelsk skal være 10. klasse-prøver, fordi adgangsvejen til hf ifølge gymnasieforliget er 10. klasse og ikke 9. klasse.

Optagelsesprøven vil i givet fald som udgangspunkt skulle bestå af prøver i de samme fag, som er nævnt under bemærkningerne til §§ 4 og 5, dog med de to forskelle at optagelsesprøven skal aflægges på 10. klasse-niveau, og at ansøgerne ikke skal aflægge optagelsesprøve i de fag, de måtte have aflagt prøve i i forvejen, fx 10. klasse-prøverne i dansk, matematik og engelsk, som er de tre fag, der konstituerer 10. klasse.

Til § 7

Til stk. 1

Det foreslås, at loven skal træde i kraft den 1. august 2006. Det er samme dato, som bestemmelserne om folkeskolens afgangsprøver i lovforslag nr. L 101 er foreslået at skulle træde i kraft. De hidtil gældende § 1, stk. 3, i friskoleloven og § 2, stk. 2, i lov om frie kostskoler forbliver dog i kraft for afviklingen af sygeprøver i prøvetermen december-januar 2006-07. Lovforslaget indebærer, at der ved optagelse i gymnasiale uddannelser i sommeren 2007 skal være obligatoriske optagelsesprøver for elever i frie grundskoler, efterskoler, husholdningsskoler, håndarbejdsskoler og ungdomsskoler, der ikke har aflagt folkeskolens afgangsprøver.

Til stk. 2

Det foreslås, at en fri grundskole, en efterskole, en husholdningsskole eller en håndarbejdsskole, der ikke vil afholde folkeskolens afgangsprøver i sommeren 2007, skal meddele Undervisningsministeriet dette senest den 15. september 2006. Det samme gælder en ungdomsskole, der i forbindelse med heltidsundervisning, ikke afholder folkeskolens afgangsprøver.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

I lov om friskoler og private grundskoler m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 665 af 27. juni 2005, som ændret ved § 4 i lov nr. 592 af 24. juni 2005, lov nr. 1425 af 21. december 2005 og lov nr. 1426 af 21. december 2005, foretages følgende ændringer:

§ 1. ...

Stk. 3. Undervisningen på 8. og 9. klassetrin kan forberede til folkeskolens afgangsprøve. Undervisningsministeren kan meddele lederen af en fri grundskole ret til at afholde folkeskolens afgangsprøver i obligatoriske fag, tilbudsfag og valgfag efter de regler, der gælder for folkeskolen. Skolen fastsætter selv, på hvilke klassetrin prøver i valgfag afholdes.

1. § 1, stk. 3, ophæves.

Stk. 4 bliver herefter stk. 3.

2. Efter § 8 indsættes:

»Kapitel 2 a

Afgangsprøver

§ 8 a. Eleverne på en fri grundskole, der giver undervisning på 9. klassetrin, aflægger folkeskolens afgangsprøver, medmindre skolen har meddelt Undervisningsministeriet, at den ikke afholder prøverne.

Stk. 2. Eleverne på en skole, der har meddelt Undervisningsministeriet, at den på grund af sit værdigrundlag ikke giver undervisning i kristendomskundskab, skal ikke aflægge prøve i dette fag, men i et andet fag, der udtrækkes inden for den humanistiske fagblok.

Stk. 3. En skole kan ved meddelelse herom til Undervisningsministeriet beslutte, at dens elever ved udtræk af prøve i historie aflægger prøve i dette fag ved afslutningen af 8. klasse i stedet for ved afslutningen af 9. klasse. Den anden prøve, som eleverne skal aflægge ved afslutningen af 9. klasse, udtrækkes inden for både den humanistiske og den naturfaglige fagblok.

Stk. 4. Eleverne på en skole, der har meddelt Undervisningsministeriet, at afholdelse af afgangsprøve i historie er uforeneligt med dens værdigrundlag, skal ikke aflægge prøve i dette fag, men i et andet fag, der udtrækkes inden for den humanistiske fagblok. Skolen skal årligt indsende dokumentation for, at undervisningen i historie er givet på et niveau, der leder frem mod skolens slutmål i historie.

Stk. 5. Eleverne på en skole, der har meddelt Undervisningsministeriet, at afholdelse af skriftlig afgangsprøve i historie er uforeneligt med dens værdigrundlag, skal ikke aflægge skriftlig prøve i historie, men i stedet mundtlig prøve i faget.

Stk. 6. En fri grundskole skal for sine elever afholde folkeskolens afgangsprøver, medmindre skolen har meddelt Undervisningsministeriet, at den ikke afholder prøverne. De regler om afgangsprøverne, der gælder for folkeskolen og dens elever, gælder tilsvarende for en fri grundskole og dens elever, jf. dog stk. 1-5.

Stk. 7. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om skolernes meddelelser og indsendelse af dokumentation efter stk. 1-5, herunder om tidsfrister herfor.

§ 8 b. Skolen skal på sin hjemmeside på internettet offentliggøre, om den tilbyder prøver efter § 8 a, herunder om den delvist er fritaget for prøveafhol-

delse efter § 8 a, stk. 2 - 5, og i forbindelse med indmeldelsen af børn i skolen orientere forældrene herom.

§ 8 c. Undervisningsministeren kan fratage en fri grundskole adgangen til at afholde folkeskolens afgangsprøver, hvis skolen ikke overholder bestemmelserne herom i § 8 a.«

§ 9 ...

Stk. 2. Forældrekrederen vælger for højst 4 år en eller flere personer til at føre tilsyn med elevernes standpunkt i dansk, regning/matematik og engelsk samt med, om skolens samlede undervisningstilbud ud fra en helhedsvurdering står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Den eller de tilsynsførende skal endvidere påse, at skolen opfylder kravet i § 1, stk. 2, 4. pkt., og at undervisningssproget er dansk. Forældrekrederen kan i stedet anmode kommunalbestyrelsen i skolekommunen om at varetage disse tilsynsopgaver. Skolen skal orientere Undervisningsministeriet om, hvem der er valgt til at føre tilsyn. Opfylder den eller de tilsynsførende ikke på tilfredsstillende måde kravene til tilsynet i henhold til denne lov eller regler fastsat i medfør heraf, kan undervisningsministeren pålægge forældrekrederen inden for en nærmere angivet frist at vælge en eller flere nye tilsynsførende.

Stk. 8. Skønner den eller de tilsynsførende, at elevernes standpunkt, jf. stk. 2, ikke står mål med, hvad der almindeligvis opnås i folkeskolen, eller at skolens undervisning ikke opfylder kravene i § 1, stk. 2, 1. og 2. pkt., fastsættes en frist på mindst 3 måneder til forbedring af forholdene. Hvis den eller de tilsynsførende stadig finder undervisningen mangelfuld, udfærdiger den eller de tilsynsførende en erklæring herom, som sendes til høring i foræl-

3. I § 9, *stk. 2, 1. pkt.*, indsættes efter »engelsk«: »og hvis skolen er omfattet af § 8 a, stk. 4, historie«.

4. I § 9, *stk. 8*, indsættes i *1. pkt.*, efter »standpunkt«: »i et eller flere fag«, og i *4. pkt.*, ændres »stk. 9« til: »stk.10«.

drekredsen og i skolens bestyrelse. Hvis den eller de tilsynsførende efter høringsen fortsat finder undervisningen mangelfuld, indsendes en begrundet indberetning med de eventuelt afgivne høringssvar til Undervisningsministeriet. Undervisningsministeren kan herefter træffe beslutning om, at skolen ikke længere er en fri grundskole efter denne lov, og at skolen ikke kan modtage tilskud efter denne lov, medmindre ministeren skønner, at der er behov for at iværksætte et yderligere tilsyn efter stk. 9.

5. I § 9 indsættes efter stk. 8 som nyt stykke:

»Stk. 9. Undervisningsministeren fører særskilt tilsyn med frie grundskoler, der giver undervisning på 9. klassesetning, og som ikke afholder folkeskolens afgangsprøver og med historieundervisningen på skoler, der er omfattet af § 8 a, stk. 4.«

Stk. 9-12 bliver herefter stk. 10-13.

Stk. 11. Hvis undervisningsministeren i medfør af stk. 8 eller 10 har truffet beslutning om, at en skole ikke længere er en fri grundskole efter denne lov, er eventuel fortsat undervisning på skolen af børn i den undervisningspligtige alder herefter omfattet af bestemmelserne i kapitel 8, herunder bestemmelserne om kommunalbestyrelsens tilsyn med undervisningen.

Stk. 12. Skolen skal til tilsynet efter stk. 2, 5 og 9 på begæring udlevere de oplysninger, som den eller de tilsynsførende finder har betydning for tilsynets udførelse.

6. I § 9, *stk. 11*, der bliver stk. 12, ændres »stk. 8 eller 10« til: »stk. 9 eller 11«.

7. I § 9, *stk. 12*, der bliver stk. 13, ændres »2, 5 og 9« til: »2, 5, 9 og 10«.

§ 9 b. Undervisningsministeren kan i særlige tilfælde træffe beslutning om yderligere tilsyn med sprogstimulerin-

8. I § 9 b, *stk. 1*, ændres »stk. 9« til: »stk. 10«.

gen på en skole. Bestemmelsen i § 9, stk. 9, 2. og 3. pkt., gælder tilsvarende for disse tilsyn.

§ 2

I lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler (frie kostskoler), jf. lovbekendtgørelse nr. 870 af 19. august 2004, som ændret ved § 117 i lov nr. 428 af 6. juni 2005 og § 3 i lov nr. 592 af 24. juni 2005, foretages følgende ændringer:

§ 2. Optager efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler elever, der er undervisningspligtige i henhold til folkeskoleloven, skal skolerne tilbyde disse elever en undervisning, der står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

Stk. 2. En elev kan i fag, hvor eleven har modtaget undervisning i henhold til stk. 1, indstille sig til folkeskolens afgangsprøve på skolen, hvis skolen afholder prøverne i overensstemmelse med de regler, der gælder for folkeskolen, jf. folkeskolelovens § 14 og § 18, stk. 3. Har eleven modtaget en undervisning, der står mål med den obligatoriske undervisning i folkeskolens 10. klasse, jf. folkeskolelovens § 8, stk. 1-4, kan eleven på samme måde indstille sig til folkeskolens afgangsprøve eller 10. klasse-prøve.

Stk. 3. Skolerne giver de kommuner, hvor undervisningspligtige elever er tilmeldt folkeregistret, meddelelse om optagelse og kursets varighed. Forlader disse elever skolen inden kursets afslutning, eller opfylder de ikke undervisningspligten, skal skolerne underrette kommunerne herom. Det samme gælder, hvis skolen ophører med at modtage tilskud efter denne lov.

Stk. 4. Skolen kan tilbyde sine elever vejledning om valg af ungdomsuddan-

1. § 2 affattes således:

»§ 2. Optager efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler elever, der er undervisningspligtige i henhold til folkeskoleloven, skal skolerne tilbyde disse elever en undervisning, der står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Skolen fastsætter for disse elever slutmål for de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, og for folkeskolens obligatoriske emner.

Stk. 2. Tilbyder skolen undervisning for elever på 8. klassetrin, fastsætter den for sådanne elever på 8. klassetrin mål for undervisningen i geografi, biologi og fysik/kemi (delmål).

Stk. 3. I det omfang skolen ikke har fastsat slutmål, jf. stk. 1, og delmål, jf. stk. 2, der står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen, gælder de slutmål, henholdsvis trinmål (Fælles Mål), der er fastsat for undervisning i folkeskolen.

Stk. 4. Har eleven modtaget en undervisning, der står mål med den obligatoriske undervisning i folkeskolens 10. klasse, jf. folkeskolelovens § 8, stk. 1-4, kan eleven indstille sig til folkeskolens afgangsprøve eller 10. klasse-prøve efter bestemmelserne i folkeskolelovens § 14 a.

nelse og erhverv i henhold til lov om vejledning om valg af uddannelse og erhverv. Vejledningen kan gives efter bestemmelserne i § 4, stk. 2 og 3, i lov om vejledning om valg af uddannelse og erhverv.

Stk. 5. Skolen skal mindst en gang årligt underrette undervisningspligtige elever og deres forældre om sit syn på elevernes udbytte af skolegangen.

Stk. 6. Som led i undervisningen skal skolen løbende foretage evaluering af elevernes udbytte af undervisningen. Evalueringen danner grundlag for, at undervisningen tilrettelægges, så den svarer til den enkelte elevs behov og forudsætninger med det formål, at eleven så vidt muligt tilegner sig de kundskaber og færdigheder, der følger af de fastsatte mål.

Stk. 7. Skolen skal regelmæssigt foretage en evaluering af skolens samlede undervisning og udarbejde en plan for opfølgning på evalueringen.

Stk. 8. Skolen skal offentliggøre sine indholdsplaner og resultatet af evaluering og opfølgingsplan på skolens hjemmeside på internettet.

Stk. 9. Skolerne giver de kommuner, hvor undervisningspligtige elever er tilmeldt folkeregistret, meddelelse om optagelse og kursets varighed. Forlader disse elever skolen inden kursets afslutning, eller opfylder de ikke undervisningspligten, skal skolerne underrette kommunerne herom. Det samme gælder, hvis skolen ophører med at modtage tilskud efter denne lov.

Stk. 10. Skolen kan tilbyde sine elever vejledning om valg af ungdomsuddannelse og erhverv i henhold til lov om vejledning om valg af uddannelse og erhverv. Vejledningen kan gives efter bestemmelserne i § 4, stk. 2 og 3, i lov om vejledning om valg af uddannelse og erhverv.«

2. Efter § 5 indsættes:

»Kapitel 1 a

Afgangsprøver

§ 5 a. Eleverne på en efterskole, hus-

holdningsskole eller håndarbejdsskole, der giver undervisning på 9. klassetrin, aflægger folkeskolens afgangsprøver, medmindre skolen har meddelt Undervisningsministeriet, at den ikke afholder prøverne.

Stk. 2. Eleverne på en skole, der har meddelt Undervisningsministeriet, at den på grund af sit værdigrundlag ikke giver undervisning i kristendomskundskab, skal ikke aflægge prøve i dette fag, men i et andet fag, der udtrækkes inden for den humanistiske fagblok.

Stk. 3. Eleverne på en skole, der har meddelt Undervisningsministeriet, at afholdelse af afgangsprøve i historie er uforeneligt med dens værdigrundlag, skal ikke aflægge prøve i dette fag, men i et andet fag, der udtrækkes inden for den humanistiske fagblok. Skolen skal årligt indsende dokumentation for, at undervisningen i historie er givet på et niveau, der leder frem mod skolens slutmål i historie.

Stk. 4. Eleverne på en skole, der meddeler Undervisningsministeriet, at afholdelse af skriftlig afgangsprøve i historie er uforeneligt med dens værdigrundlag, skal ikke aflægge skriftlig prøve i historie, men i stedet mundtlig prøve i faget.

Stk. 5. En efterskole, husholdningsskole eller håndarbejdsskole skal for sine elever afholde folkeskolens afgangsprøver, medmindre skolen har meddelt Undervisningsministeriet, at den ikke afholder prøverne. De regler om afgangsprøverne, der gælder for folkeskolen og dens elever, gælder tilsvarende for en efterskole, husholdningsskole eller håndarbejdsskole og dens elever, jf. dog stk. 2-4.

Stk. 6. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om skolernes meddelelser og indsendelse af dokumentation efter stk. 1-4, herunder om tidsfrister herfor.

Stk. 7. Undervisningsministeren fører

særskilt tilsyn med undervisningen på efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler, der giver undervisning på 9. klassetrin, og som ikke afholder folkeskolens afgangsprøver og med historieundervisningen på skoler, der er omfattet af stk. 3.

§ 5 b. Skolen skal på sin hjemmeside på internettet offentliggøre oplysning om, den er helt eller delvist er fritaget for prøveafholdelse efter § 5 a, og i forbindelse med indmeldelsen af børn i skolen orientere forældrene herom.

§ 5 c. Undervisningsministeren kan fratage en efterskole, husholdningsskole eller håndarbejdsskole adgangen til at afholde folkeskolens afgangsprøver, hvis skolen ikke overholder bestemmelserne herom i § 5 a«

§ 17. Skolen formulerer skolens værdigrundlag, som indskrives i skolens vedtægter. Skolen skal oplyse sit værdigrundlag til enhver, der beder om det. Bestyrelsen skal tilrettelægge en plan for skolens årlige evaluering af dens virksomhed i forhold til værdigrundlaget.

Stk. 2. Bestyrelsen skal godkende en plan for skolens overordnede kursusvirksomhed og en undervisningsplan for det enkelte kursus. Bestyrelsen kan bemyndige forstanderen til at godkende undervisningsplanen.

Stk. 3. Undervisningsministeren fastsætter regler om kursus- og undervisningsplanerne, herunder om opgørelse af ugetallet, ekskursioner m.v.

3. I § 17, stk. 1, indsættes efter 2. pkt.:
»Efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler skal orientere forældre til undervisningspligtige elever om skolens værdigrundlag ved tilmeldingen til skolen.«

4. § 17, stk. 2, affattes således:
»Stk. 2. Bestyrelsen godkender årligt en plan for skolens kursusvirksomhed (årsplanen) og en plan for indholdet af det enkelte kursus (indholdsplanen). Bestyrelsen kan bemyndige forstanderen til at godkende indholdsplanen.«

5. I § 17, stk. 3, ændres »kursus- og undervisningsplanerne« til: »års- og indholdsplanerne«.

§ 3

I lov om ungdomsskoler, jf. lovbe-
kendtgørelse nr. 997 af 8. oktober 2004,
foretages følgende ændring:

1. Efter § 3 indsættes:

»§ 3 a. Eleverne på en ungdomsskole,
der giver heltidsundervisning på 9.
klassetrin, aflægger folkeskolens af-
gangsprøver, medmindre skolen har
meddelt Undervisningsministeriet, at
den ikke afholder prøverne. Afgang-
prøverne afholdes efter de regler her-
om, der gælder for folkeskolen og dens
elever.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan
fastsætte regler om ungdomsskolernes
meddelelse efter stk. 1, 1. pkt., herun-
der om tidsfrister herfor samt om ele-
vers adgang til fritagelse for deltagelse i
afgangsprøver.

Stk. 3. Ungdomsskolen skal på sin
hjemmeside på internettet offentliggøre
oplysning om, hvorvidt den afholder
folkeskolens afgangsprøver, jf. stk. 1,
og orientere forældrene herom ved ele-
vens tilmelding til skolen.«

§ 4

I lov nr. 95 af 18. februar 2004 om
uddannelsen til studentereksamen (stx)
(gymnasieloven), som ændret ved § 2 i
lov nr. 590 af 24. juni 2005, foretages
følgende ændring:

§ 6. Ansøgere, der har afsluttet 9.
klasse efter bestemmelserne i lov om
folkeskolen eller gennemført en under-
visning, der står mål med, hvad der
almindeligvis kræves i folkeskolen, og
som opfylder de krav, der er fastsat i
medfør af stk. 4 til forudgående under-

1. I § 6, stk. 2, indsættes som 2. pkt.:

»Ansøgere, der ikke har aflagt folke-
skolens obligatoriske afgangsprøver,
skal aflægge optagelsesprøve.«

visning og prøver, optages i det almene gymnasium i direkte forlængelse af 9. eller 10. klasse, medmindre den hidtidige skole eller Ungdommens Uddannelsesvejledning i tilknytning til ansøgerens uddannelsesplan har indstillet ansøgeren til optagelsesprøve.

Stk. 2. Øvrige ansøgere kan, eventuelt på grundlag af en optagelsesprøve, optages efter nærmere regler fastsat af undervisningsministeren, jf. stk. 4 og 5.

§ 5. Ansøgere, der har afsluttet 9. klasse efter bestemmelserne i lov om folkeskolen eller gennemført en undervisning, der står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen, og som opfylder de krav, der er fastsat i medfør af stk. 4 til forudgående undervisning og prøver, optages i hhx eller htx i direkte forlængelse af 9. eller 10. klasse, medmindre den hidtidige skole eller Ungdommens Uddannelsesvejledning i tilknytning til ansøgerens uddannelsesplan har indstillet ansøgeren til optagelsesprøve.

Stk. 2. Øvrige ansøgere kan, eventuelt på grundlag af en optagelsesprøve, optages efter nærmere regler fastsat af undervisningsministeren, jf. stk. 4 og 5.

§ 6. Ansøgere, der har afsluttet 10. klasse efter bestemmelserne i lov om

§ 5

I lov nr. 96 af 18. februar 2004 om uddannelsen til højere handelseksamen (hhx) og højere teknisk eksamen (htx) foretages følgende ændring:

1. I § 5, *stk. 2*, indsættes som 2. pkt.:

»Ansøgere, der ikke har aflagt folkeskolens obligatoriske afgangsprøver, skal aflægge optagelsesprøve.«

§ 6

I lov nr. 97 af 18. februar 2004 om uddannelsen til højere forberedelseksamen, som ændret ved § 4 i lov nr. 590 af 24. juni 2005, foretages følgende ændring:

1. I § 6, *stk. 2*, indsættes som 2. pkt.:

»Ansøgere, der i fagene dansk, en-

folkeskolen, og som opfylder de krav, der er fastsat i medfør af stk. 4 til forudgående undervisning og prøver, optages på det toårige hf i direkte forlængelse af 10. klasse, medmindre den hidtidige skole eller Ungdommens Uddannelsesvejledning i tilknytning til ansøgerens uddannelsesplan har indstillet ansøgeren til optagelsesprøve.

Stk. 2. Øvrige ansøgere kan, eventuelt på grundlag af en optagelsesprøve, optages efter nærmere regler fastsat af undervisningsministeren, jf. stk. 4 og 5.

gelsk og matematik (både mundtlig og skriftlig) ikke har aflagt 10. klasseprøve og i fysik/kemi og 2. fremmedsprog (tysk eller fransk) ikke har aflagt enten folkeskolens afgangsprøve eller 10. klasseprøve, skal aflægge optagelsesprøve.«